

▲ Dr. Eperjesi Olga

Az esélyegyenlőségről

Napjaink közkedvelt témája az esélyegyenlőség, érzékeny területe a jog világának, egyben életünk része. Bármilyen területen nézünk körül, azt látjuk, hogy minden esetben és körülmények között érvényesül, legyen szó akár vallásról, nemzetiségről, bőrszínről vagy éppen az egészségi állapotról.

▲ **AZ SM-BETEGEK** jelentős része mozgásrendszeri problémákkal küzd, mely a mindennapokat teszi nehezzé, olykor elviselhetetlenné. Saját korlátaival mindenkinek magának kell megvívnia a harcot nap mint nap, de egyértelműen észrevehető erősödő tendencia a nehéz mozgású személyek helyzetének könnyítésére. Elsősorban a közlekedési eszközökre és az épületekre gondolok. A régi magas lépcsős buszok helyett alacsony, lenyitható peremmel rendelkező buszok jelentek meg a forgalomban, és az új épületeknél mindenhol kevés lépcső, rámpa, korlát található.

A jogalkotásban is megfigyelhető ez a tendencia, mintegy jelezve, hogy mennyire igyekszünk megfelelni az Európai Unió követelményeinek. Jogszabályok születnek, melyek kifejezik az állami felelősségvállalást az esélyegyenlőség megteremtése és fenntartása, megóvása területén. Miniszteri tárca jött létre a fogyatékos-sággal élők esélyteremtésével kapcsolatos feladatok összehangolására, esélyegyenlőségi szempontok érvényesítésére. A jogharmonizáció keretében az Országgyűlés törvényt alkotott a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról. Fogyatékos személynek tekinti a törvény a mozgás irányításának rendellenessége miatt korlátozott személyeket, akiknél a betegségük a mozgási képességet jelentős mértékben korlátozza vagy kizárja, és tartósan hátráltat a társadalmi életben való részvétel során.

Az esélyegyenlőség megteremtéséhez az élet különböző területeinek figyelembe vételével jogot kíván biztosítani olyan körülményekhez, amelyekben a fogyatékos személyek képesek teljes életet élni. Alapelvként mondja ki, hogy a feltételeket meg kell teremteni a társadalmi életben való aktív részvételhez.

A mozgáskorlátozottak joga a tömegközlekedési eszközök biztonságos használata, kialakított parkolóhelyek igénybe vétele. A fogyatékos személy védett foglalkoztatásra jogosult. A munkához való jogot biztosítani kell. Az esélyegyenlőségnek ez talán a legérzékenyebb pontja. A mai világ rohanó versenyében könnyebb egy korlátokkal küzdő egyént félreállítani, mint teret adni neki. Csak azt ne felejtjük el, hogy attól nem lesz egy ember értéktelen, hogy nehezen jár, pusztán csak nehezen jár, és ez látványos. Más területeken, a sport, a kultúra, oktatás, egészségügy szintjén alapkövetelmény az esélyegyenlőség biztosítása. A súlyosan fogyatékos személy részére „fogyatékosági támogatás” segítheti elő az esélyegyenlőséget. A támogatást halmozottan fogyatékos személy igényelheti. A fogyatékos megítélése orvosszakértői kérdés.

A törvény meglehetősen új, 1998-as szabály. Előtte a fogyatékosok fantom emberként léteztek a társadalomban, igazán nem számítottak. A szabály konkrét ügyben nem ad megoldást, de kiindulási alapot biztosít. Írott jogszabály, hivatkozási alap. Természetesen a döntés megmaradt az ember kezében akár munkáltatóról, tanárról, bíróról vagy más döntéshozóról van szó. A legnagyobb akadály a másik ember emberiségének a hiánya, amely területen még sok a tanulnivaló. Azt azonban biztosan mondhatom, hogy a jogalkotás egyetlen területnek sem biztosított ilyen részletességet, mint a fogyatékos-sággal élők esélyegyenlőségének, külön szabályzást más területen (pl. vallás, nemzeti hovatartozás, faji kérdések esélyegyenlősége) nem találunk.

*(Felhasznált jogszabály: 1998:XXVI. Tv.)
Budapest, 2004. június 2.*